

FIȘA MĂSURII M 2.2.

Denumirea măsurii: „Creșterea competitivității sectorului agricol prin facilitarea accesului unor fermieri calificați și a reînnoirii generațiilor”

CODUL Măsurii: M 2.2.

Măsura / DI: M 2.2. / 2B

Tipul măsurii:

- INVESTIȚII
- SERVICII
- SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

1.1. Scurtă justificare și corelare cu analiza SWOT

Teritoriul *Grupului de Acțiune Locală Dobrogea Verde* este caracterizat de un număr insuficient de tineri agricultori, aspect determinat atât de factori economici, cât și sociali, precum și de fenomenul de îmbătrânire al populației de agricultori.

Din analiza structurii de vârstă a persoanelor care au lucrat în agricultură (conform *Recensământului General Agricol 2010*) a rezultat faptul că majoritatea covârșitoare a fermierilor se încadrează în categoria de vârstă 45 - 65 ani (65,13% din totalul lucrătorilor în agricultură). Această tendință de îmbătrânire a populației ocupate în sectorul primar pune în pericol continuitatea activităților agricole desfășurate la nivelul teritoriului, cu efecte asupra economiei, peisajului, culturii și tradițiilor localităților componente.

Ca urmare a activităților de animare întreprinse în teritoriu, cât și a analizei teritoriului și analizei SWOT realizate, s-a ajuns la concluzia că generația tânără de fermieri este capabilă să îndeplinească cu mai mare ușurință cerințele impuse profesiei de agricultor, dar și cerințele prevăzute în Politica Agricolă Comună în ceea ce privește securitate alimentară, igiena și bunăstarea animalelor, obținerea de produse locale de calitate superioară, conștientizarea rolului pe care îl joacă agricultura în combaterea schimbărilor de climă, crearea de locuri de muncă și creșterea economică. Tinerii fermieri sunt totodată în măsură mai mare capabili să promoveze o gamă vastă de activități și au orientare mai mare spre constituirea de asocieri locale.

Astfel, reînnoirea generației șefilor de exploatații agricole este necesară, având ca efect îmbunătățirea competitivității sectorului agricol, și a vieții sociale a comunității teritoriului.

Măsura propusă urmărește îmbunătățirea și creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea unor fermieri calificați și îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole prin reînnoirea generației șefilor acestora.

Implementarea acestei măsuri se va concretiza în creșterea veniturilor exploatațiilor tinerilor fermieri, cât și a nivelului de trai în teritoriu prin propagarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor sub 40 de ani, concomitent cu stabilizarea acestora în teritoriu.

Proiectele pe această măsură se încurajează creșterea numărului de tineri agricultori care încep pentru prima oară o activitate agricolă ca șefi de exploatații și încurajarea acestora de a realiza investiții în cadrul exploatațiilor/fermelor.

1.2. Obiectiv(e) de dezvoltare rurală: a). favorizarea competitivității agriculturii.

1.3. Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii **M 2.2.**: *Facilitarea accesului tinerilor la realizarea de investiții; Creșterea numărului de tineri ce desfășoară activități agricole în calitate de șefi de exploatații; Reducerea procesului de migrație a tinerilor din teritoriu; Modernizarea și re tehnologizarea proceselor agricole din teritoriu.*

1.4. Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: P2 „*Creșterea viabilității fermelor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.*”

1.5. Măsura corespunde obiectivelor art. 19 din Reg. (UE) nr. 1305/2013

1.6. Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2B) *Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor.*

1.7. Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: *mediu, clima și inovare*, în conformitate cu art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

1.8. Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: M 1 / 1C.

1.9. Sinergia cu alte măsuri din SDL: M2.1. / 2A.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată a acestei măsuri este generată, în primul rând de **impactul generat (a)** la nivelul teritoriului *Grupului de Acțiune Locală Dobrogea Verde* și în al doilea rând de **caracterul inovator și integrat (b)** al intervenției.

(a) Reînnoirea generației șefilor de exploatații agricole reprezintă o necesitate pentru sectorul agricol din teritoriul *Dobrogea Verde*, având ca efect atât îmbunătățirea competitivității acestuia, cât și îmbunătățirea vieții sociale a comunităților locale. Implicarea generației tinere în procesele agricole va conduce la creșterea valorii adăugate a sectorului primar, având în vedere nivelul crescut de adaptabilitate al acestuia la noile tehnologii în continuă evoluție și la schimbările rapide de pe piață. De asemenea, tinerii fermieri sunt mai deschiși în sensul constituirii de asocieri locale pentru atingerea obiectivelor comune ale reprezentanților sectorului agricol.

Încurajarea instalării tinerilor fermieri ca manageri de exploatații agricole va facilita inovarea și tehnologizarea continuă a sectorului agro-alimentar, tinerii fermieri fiind mai deschiși să aplice tehnologii și procese noi. De asemenea, tinerii fermierii au un rol important în diseminarea de bune practici, idei și concepte noi, deoarece au acces mai facil la informații noi, inovatoare. Sprijinul acordat exploatațiilor agricole de mici dimensiuni va facilita accesul acestora pe piață, și adoptarea unor tehnici și metode noi și unor tehnologii inovatoare etc.

(b) Pentru a evidenția valoarea adăugată a măsurii menționăm faptul că, modul de stabilire a condițiilor de eligibilitate și selecție a avut la bază *specificul local* al teritoriului. După identificarea aspectelor ce conturează specificitatea locală în cadrul analizei diagnostic a teritoriului, au fost propuse condiții de eligibilitate și selecție relevante și adecvate spațiului, în concordanță cu obiectivele stabilite.

Criteriile de selecție propuse vizează asigurarea tratamentului egal al solicitanților, o bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile SDL în materie de dezvoltare locală.

Relevanța măsurii în cadrul SDL

Operațiunile propuse în cadrul măsurii răspund în mod integrat tuturor necesităților identificate la nivelul teritoriului **Grupului de Acțiune Locală Dobrogea Verde**. Astfel, măsura integrează soluții eficiente la toate problemele semnalate la nivelul parteneriatului în ceea ce privește necesitatea reînnoirii generației de fermieri.

Prin complementaritatea intervențiilor propuse în cadrul prezentei măsuri cu operațiunile aferente altor măsuri din SDL se obține caracterul integrat al acestora în definirea răspunsurilor concertate la problemele identificate în domeniul agriculturii.

3. Trimiteri la alte acte legislative

- R (UE) nr. 1307/2013 de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a R (CE) nr. 637/2008 al Consiliului și a R (CE) nr. 73/2009 al Consiliului;
- **Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003** privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii;
- R (CE) nr. 1242/2008 de stabilire a unei tipologii comunitare pentru exploatații agricole;
- R (UE) nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime;
- **Actul Delegat (UE) nr. 480/2014** de completare a R (UE) nr. 1303/2013;
- R (UE) nr. 215/2014 al Comisiei de completare a R (UE) nr. 1303/2013;
- **Legea nr. 346/2004** privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu modificările și completările ulterioare;
- **Ordonanță de urgență nr. 44/2008** privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți:

- **tânărul fermier**, așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013*, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole;
- **persoană juridică** cu mai mulți acționari, unde un tânăr fermier, *așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013*, se instalează și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație și deține cel puțin 50%+1 din acțiuni.

5. Tip de sprijin

Sprijinul la instalare se va acorda sub formă de **sumă forfetară** pentru implementarea planului de afaceri și pentru facilitarea tânărului fermier începerea activităților agricole.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile:

Sprijinul se acordă pentru facilitării stabilirii tânărului fermier în baza Planului de Afaceri (PA) întocmit. Totalitatea cheltuielilor propuse prin PA, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea corectă a PA aprobat, pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

7. Condiții de eligibilitate

- Beneficiarul să se încadreze în categoria micro-întreprinderilor și întreprinderilor mici;
- Beneficiarul deține o exploatație agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între 12.000 și 50.000 S.O. (valoare producție standard);
- Beneficiarul prezintă planul de afaceri;
- Beneficiarul deține competențe și aptitudini profesionale, îndeplinind cel puțin una dintre următoarele condiții:
 - studii medii/superioare în domeniul agricol/veterinar/economie agrară;
 - cunoștințe în domeniul agricol dobândite prin participarea la programe de instruire
 - angajamentul de a dobândi competențele profesionale adecvate într-o perioadă de grație de maximum 36 de luni de la data adoptării deciziei individuale de acordare a ajutorului;
- Solicitantul se angajează să devină fermier activ în termen de maximum 18 luni de la data instalării;
- Înaintea solicitării celei de-a doua tranșe de plată, solicitantul face dovada creșterii performanțelor economice ale exploatației, prin comercializarea producției proprii în procent de minimum 20 % din valoarea primei tranșe de plată (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri).

8. Criterii de selecție

1. **Principiul comasării exploatațiilor**, având în vedere numărul exploatațiilor preluate integral.
2. **Principiul potențialului agricol al zonelor** (determinat în baza studiilor de specialitate).
3. **Principiul încadrării solicitantului într-o formă asociativă** recunoscută conform legislației naționale în vigoare (de exemplu: grup de producători, cooperativa, asociație relevantă pentru obiectul de activitate principal al fermei, etc.).
4. **Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol.**
5. **Principiul stimulării dezvoltării durabile** prin măsuri de îmbunătățire a calității mediului înconjurător și de creștere a eficienței energetice.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de **maxim trei/cinci*** ani și este de:

- **50.000 de euro** pentru exploatațiile între **30.000 SO și 50.000 SO**;
- **40.000 de euro** pentru exploatațiile între **12.000 SO și 29.999 SO**.

Sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri se va acorda sub formă de primă în două tranșe, astfel:

- **75%** din cuantumul sprijinului la semnarea deciziei de finanțare;
- **25%** din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși trei/cinci* ani de la semnarea deciziei de finanțare.

În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite, vor fi recuperate proporțional cu obiectivele nerealizate. Implementarea planului de afaceri, inclusiv ultima plată, cât și verificarea finală nu vor depăși 5 ani de la decizia de acordare a sprijinului.

*Perioada de cinci ani se aplică doar pentru sectorul pomicol.

Intenșitatea și valoarea sprijinului țin cont de obiectivele și prioritățile SDL și de specificul local, respectiv necesitățile în domeniul agricol identificate în teritoriu.

10. Indicatori de monitorizare

- Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți.
- Numărul de locuri de muncă create.
- Numărul de proiecte ce prevăd măsuri de protecție a mediului.